Rättsfallssamlingen

FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT
SHARPSTON
föredraget den 18 oktober 2012 [1]

Mål C-396/11

Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Constanța
mot
Ciprian Vasile Radu

(begäran om förhandsavgörande från Curtea de Apel Constanța (Rumänien))

”Polissamarbete och straffrättsligt samarbete — Rambeslut om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna — Huruvida den verkställande medlemsstaten har rätt att avslå en framställning om överlämnande av den eftersökte”

1. Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av rambeslut 2002/584. [2] Mycket översiktligt rör det sig om tre frågeställningar. Den första gäller rambeslutets tolkning efter Lissabonfördragets ikraftträdande, särskilt huruvida rambeslutet ska ges en annan tolkning till följd av de ändringar i EU-fördraget som infördes genom artikel 6 FEU. Den andra frågeställningen avser förhållandet mellan, å ena sidan, artikel 5 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (nedan kallad konventionen) samt artikel 6 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad stadgan) och, å andra sidan, rambeslutets bestämmelser om frihetsberövande av eftersökta personer i samband med verkställighet av en europeisk arresteringsorder. Den tredje frågeställningen avser frågan huruvida rambeslutet rätt uttolkat ger en medlemsstat rätt att vägra att verkställa en sådan arresteringsorder vid brott mot bestämmelserna om mänskliga rättigheter, bland annat enligt de ovan nämnda artiklarna.

Tillämpliga bestämmelser

Unionslagstiftningen

EU-fördraget

2. I artikel 6 FEU föreskrivs följande:

”1. Unionen ska erkänna de rättigheter, friheter och principer som fastställs i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna av den 7 december 2000, anpassad den 12 december 2007 i Strasbourg, som ska ha samma rättsliga värde som fördragen.

1 — Originalspråk: engelska.

2 — Rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna (nedan kallat rambeslutet eller beslutet) (EGT L 190, s. 1). Beslutet ändrades genom rådets rambeslut 2009/299/RIF av den 26 februari 2009 (EUT L 81, s. 24). Ändringarna saknar dock relevans för förevarande begäran.

…

3. De grundläggande rättigheterna, såsom de garanteras i europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, och såsom de följer av medlemsstaternas gemensamma konstitutionella traditioner, ska ingå i unionsrätten som allmänna principer.” [3]

Stadgan

3. Artikel 6 i stadgan har följande lydelse:

”Var och en har rätt till frihet och personlig säkerhet.”

4. Artikel 47 i stadgan har följande lydelse:

”Var och en vars unionsrättsligt garanterade fri- och rättigheter har kränkts har rätt till ett effektivt rättsmedel inför en domstol, med beaktande av de villkor som föreskrivs i denna artikel.

Var och en har rätt att inom skälig tid få sin sak prövad i en rättvis och offentlig rättegång och inför en oavhängig och opartisk domstol som har inrättats enligt lag ...”

5. I artikel 48 föreskrivs följande:

”1. Var och en som har blivit anklagad för en lagöverträdelse ska betraktas som oskyldig till dess att hans eller hennes skuld lagligen fastställts.

2. Var och en som har blivit anklagad för en lagöverträdelse ska garanteras respekt för rätten till försvar.”

6. I artikel 52 föreskrivs följande:

”1. Varje begränsning i utövningen av de rättigheter och friheter som erkänns i denna stadga ska vara föreskriven i lag och förenlig med det väsentliga innehållet i dessa rättigheter och friheter. Begränsningar får, med beaktande av proportionalitetsprincipen, endast göras om de är nödvändiga och faktiskt svarar mot mål av allmänt samhällsintresse som erkänns av unionen eller behovet av skydd för andra människors rättigheter och friheter.

…

3. I den mån som denna stadga omfattar rättigheter som motsvarar sådana som garanteras av Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna ska de ha samma innebörd och räckvidd som i konventionen. Denna bestämmelse hindrar inte unionsrätten från att tillförsäkra ett mer långtgående skydd.

3 — Artikel 6 FEU ersatte, med vissa ändringar, artikel 6 EU som var i kraft både när rambeslutet antogs och när de europeiska arresteringsorderna utfärdades i förevarande mål. Punkterna 1 och 2 i nämnda artikel hade följande lydelse:

”1. Unionen bygger på principerna om frihet, demokrati och respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna samt på rättsstatsprincipen, vilka principer är gemensamma för medlemsstaterna.

2. Unionen skall som allmänna principer för gemenskapsrätten respektera de grundläggande rättigheterna, såsom de garanteras i Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, undertecknad i Rom den 4 november 1950, och såsom de följer av medlemsstaternas gemensamma konstitutionella traditioner.”

…”

Rambeslutet

7. Genom rambeslutet ersattes den tidigare ordningen med multilateral utlämning som byggde på Europeiska utlämningskonventionen av den 13 december 1957 med en ordning som byggde på en europeisk arresteringsorder. När en person (den eftersökte) har begått, eller är anklagad för, ett brott och därför eftersöks av myndigheterna i en medlemsstat (den utfärdande medlemsstaten) kan de behöriga myndigheterna i denna medlemsstat enligt den nya ordningen, om den eftersökte befinner sig i en annan medlemsstat (den verkställande medlemsstaten), utfärda en europeisk arresteringsorder för den verkställande medlemsstatens gripande och överlämnande av den eftersökte.

8. Kapitel 1 i rambeslutet har rubriken ”Allmänna bestämmelser” och innehåller artiklarna 1–8. I artikel 1 föreskrivs följande:

”1. Den europeiska arresteringsordern är ett rättsligt avgörande, utfärdat av en medlemsstat med syftet att en annan medlemsstat skall gripa och överlämna en eftersökt person för lagföring eller för verkställighet av ett fängelsestraff eller en annan frihetsberövande åtgärd.

2. Medlemsstaterna skall verkställa varje europeisk arresteringsorder i enlighet med principen om ömsesidigt erkännande samt bestämmelserna i detta rambeslut.

3. Detta rambeslut påverkar inte skyldigheten att respektera de grundläggande rättigheterna och de grundläggande rättsliga principerna i artikel 6 i Fördraget om Europeiska unionen.”

9. Artiklarna 3 och 4 räknar upp ett antal grunder för att vägra verkställa en europeisk arresteringsorder, vilka antingen är tvingande eller fakultativa.

10. I artikel 8 anges vilken form och vilket innehåll en europeisk arresteringsorder ska ha. Bland annat krävs enligt artikel 8.1 c att den ska innehålla ”uppgift om förekomsten av en verkställbar dom, en arresteringsorder eller något annat verkställbart rättsligt beslut med samma rättsverkan och som omfattas av artiklarna 1 och 2”.

11. Kapitel 2 i rambeslutet omfattar artiklarna 9–25 och har rubriken ”Överlämnandeförfarande”. Förutom ett antal allmänna krav innehåller kapitlet bestämmelser till skydd för den eftersöktes rättigheter. Bland annat återfinns följande bestämmelser:

— En eftersökt person ska vid gripandet informeras om innehållet i arresteringsordern och om möjligheten att han eller hon kan komma att överlämnas. När den eftersökte grips i avsikt att verkställa en europeisk arresteringsorder, har han eller hon rätt till juridiskt biträde och tolk (artikel 11).

— Den verkställande rättsliga myndigheten kan efter gripandet fatta beslut om att den eftersökte inte längre ska vara häktad och kan alltid tillfälligt försätta den eftersökte på fri fot, förutsatt att myndigheten vidtar de åtgärder som krävs för att hindra att den eftersökte avviker (artikel 12).

— När den eftersökte samtycker till överlämnandet ska detta samtycke ha lämnats frivilligt och den eftersökte ska vara fullt medveten om följderna av samtycket. Den eftersökte har i detta syfte rätt till juridiskt biträde (artikel 13). Om den eftersökte inte samtycker till överlämnande har denne rätt att höras av den behöriga rättsliga myndigheten i den verkställande medlemsstaten, som kan begära kompletterande uppgifter från den utfärdande medlemsstaten (artiklarna 14 och 15).

— En europeisk arresteringsorder ska behandlas med skyndsamhet. När den eftersökte samtycker till överlämnandet ska det slutgiltiga beslutet om verkställighet av arresteringsorder fattas inom tio dagar efter det att samtycket har getts. I annat fall ska beslutet fattas inom 60 dagar efter gripandet. Så länge något slutgiltigt beslut inte har fattats avseende arresteringsordern, ska den verkställande rättsliga myndigheten säkerställa att de nödvändiga materiella villkoren för ett faktiskt överlämnande av personen alltjämt föreligger (artikel 17).

— Om arresteringsordern har utfärdats för lagföring av den eftersökte, ska denne, som regel, höras av den verkställande rättsliga myndigheten (artiklarna 18 och 19).

— När den rättsliga myndigheten i den verkställande medlemsstaten har beslutat att den eftersökte ska överlämnas, ska överlämnandet ske senast 10 dagar efter det slutgiltiga beslutet om verkställighet av den europeiska arresteringsordern. Denna tidsfrist kan förlängas om omständigheter vilka medlemsstaten inte råder över kommer emellan eller om det är påkallat av allvarliga humanitära skäl (artikel 23).

Konventionen

12. Artikel 5 i konventionen, i relevanta delar, har följande lydelse:

”1. Var och en har rätt till frihet och personlig säkerhet. Ingen får berövas friheten utom i följande fall och i den ordning som lagen föreskriver

a) när någon är lagligen berövad friheten efter fällande dom av behörig domstol,

…

c) när någon är lagligen arresterad eller på annat sätt berövad friheten för att ställas inför behörig rättslig myndighet såsom skäligen misstänkt för att ha begått ett brott, eller när det skäligen anses nödvändigt att hindra honom från att begå ett brott eller att undkomma efter att ha gjort detta,

…

f) när någon är lagligen arresterad eller på annat sätt berövad friheten för att förhindra att han obehörigen reser in i landet eller som ett led i ett förfarande som rör hans utvisning eller utlämning.

…

3. Var och en som är arresterad eller på annat sätt berövad friheten i enlighet med vad som sagts under punkt 1 c skall utan dröjsmål ställas inför domare eller annan ämbetsman, som enligt lag får fullgöra dömande uppgifter, och skall vara berättigad till rättegång inom skälig tid eller till frigivning i avvaktan på rättegång. För frigivning får krävas att garantier ställs för att den som friges inställer sig till rättegången.

4. Var och en som berövas friheten genom arrestering eller på annat sätt skall ha rätt att påfordra att domstol snabbt prövar lagligheten av frihetsberövandet och beslutar att frige honom, om frihetsberövandet inte är lagligt.”

13. I artikel 6 i konventionen anges följande:

”1. Var och en skall, vid prövningen av hans civila rättigheter och skyldigheter eller av en anklagelse mot honom för brott, vara berättigad till en rättvis och offentlig förhandling inom skälig tid och inför en oavhängig och opartisk domstol, som upprättats enligt lag ...

2. Var och en som blivit anklagad för brott skall betraktas som oskyldig till dess hans skuld lagligen fastställts.

3. Var och en som blivit anklagad för brott har följande minimirättigheter:

a) att utan dröjsmål, på ett språk som han förstår och i detalj, underrättas om innebörden av och grunden för anklagelsen mot honom,

b) att få tillräcklig tid och möjlighet att förbereda sitt försvar,

c) att försvara sig personligen eller genom rättegångsbiträde som han själv utsett eller att, när han saknar tillräckliga medel för att betala ett rättegångsbiträde, erhålla ett sådant utan kostnad, om rättvisans intresse så fordrar,

d) att förhöra eller låta förhöra vittnen som åberopas mot honom samt att själv få vittnen inkallade och förhörda under samma förhållanden som vittnen åberopade mot honom,

e) att utan kostnad bistås av tolk, om han inte förstår eller talar det språk som används i domstolen.”

Förhållandet mellan stadgan och konventionen

14. Det framgår tydligt av artikel 52.3 i stadgan att bestämmelserna i stadgan och bestämmelserna i konventionen – avsiktligt – överlappar varandra. Artikel 6 i stadgan, i relevanta delar, motsvarar artikel 5 i konventionen. Artikel 47 andra stycket i stadgan motsvarar artikel 6.1 i konventionen, och artikel 48 i stadgan motsvarar artikel 6.1 och 6.2 i konventionen. [4]

Nationell rätt

Rumänien

15. Bestämmelserna genom vilka rambeslutet införlivades med nationell rätt återfinns i artiklarna 97 och 98 i lag nr 302 av den 28 juni 2004 om internationell rättslig samverkan i brottmål i ändrad lydelse. Artiklarna ingår i avdelning III i nämnda lag.

16. Artikel 97, som har rubriken ”Särskilda villkor”, uppställer vissa villkor avseende den utfärdande medlemsstatens skyldighet att lämna garantier.

17. I artikel 98.1 återfinns de grunder på vilka en medlemsstat måste vägra verkställighet av en europeisk arresteringsorder. Dessa liknar i stort sett grunderna i artikel 3 i rambeslutet.

18. I artikel 98.2 återfinns de grunder på vilka en medlemsstat får vägra verkställighet av en europeisk arresteringsorder. Dessa grunder motsvarar i huvudsak grunderna i artikel 4 i rambeslutet.

4 — Se förklaringarna avseende stadgan om de grundläggande rättigheterna (EUT C 303, 2007, s. 17).

Tyskland

19. I Tyskland införlivades rambeslutet med nationell rätt genom lagen om europeiska arresteringsorder av den 21 juli 2004. Efter antagandet av denna lag avgjorde den tyska konstitutionsdomstolen 2005 att lagen stred mot tysk grundlag och därför inte hade någon verkan. [5] Genom lag av den 20 juli 2006 infördes ny lagstiftning avsedd att korrigera de felaktigheter som konstitutionsdomstolen hade anmärkt på och att införliva rambeslutet med nationell rätt. Denna lagstiftning är alltjämt i kraft.

Bakgrund, förfarandet och tolkningsfrågorna

20. Vid olika tillfällen under 2007 och 2008 utfärdade tyska åklagarmyndigheter fyra europeiska arresteringsorder avseende Ciprian Vasile Radu. Var och en av dessa arresteringsorder hänförde sig till brottet rån. Rån utgör brott enligt artikel 211 i den rumänska strafflagen. Radu samtyckte inte till att överlämnas.

21. I dom som meddelades den 5 juni 2009 beslutade Curtea de Apel Constanța (hovrätten i Constanța) att tre av nämnda arresteringsorder skulle verkställas. Med avseende på den fjärde beslutade rätten att den inte skulle verkställas, eftersom det redan pågick ett straffrättsligt förfarande mot Radu i Rumänien i fråga om den gärning som låg till grund för arresteringsordern. [6]

22. Radu överklagade domen till Înalta Curte de Casație și Justiție a României (Rumäniens högsta domstol), som i dom av den 18 juni 2009 biföll överklagandet och återförvisade målet till Curtea de Apel. Înalta Curte de Casație și Justiție a României beslutade vidare att Radu skulle försättas på fri fot samt om vissa inskränkningar i hans rörelsefrihet – bland annat meddelades förbud för honom att lämna sin bosättningskommun utan rättens tillstånd.

23. Den 22 februari 2011 upptogs målet på nytt av Curtea de Apel. I denna domstol framställde Radu tre huvudargument till stöd för sitt yrkande att nämnda arresteringsorder inte skulle verkställas. För det första anförde han att vid den tidpunkt då rambeslutet antogs varken konventionen eller stadgan uttryckligen hade införlivats med Europeiska unionens grundfördrag som juridiska bestämmelser, vilket skulle ställas i motsats till situationen enligt den konsoliderade versionen av EU-fördraget, som trädde i kraft den 1 december 2009 tillsammans med Lissabonfördraget. Som en följd av detta skulle rambeslutet tolkas och tillämpas i enlighet med stadgan och konventionen. För det andra gjorde Radu gällande att medlemsstaternas förfaranden för att tillämpa rambeslutet inte är enhetliga och aktualiserar kravet på ömsesidighet vid verkställande arresteringsorder med avseende på både den verkställande och den utfärdande medlemsstaten. För det tredje gjorde Radu gällande att den verkställande medlemsstaten är skyldig att avgöra huruvida den utfärdande medlemsstaten har iakttagit de rättigheter och garantier som uppställs i stadgan och konventionen. Eventuella brister i detta hänseende skulle utgöra grund för den verkställande medlemsstaten att vägra verkställa arresteringsordern i fråga.

24. Mot denna bakgrund beslutade Curtea de Apel Constanța att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfrågor till domstolen:

”1) Utgör artikel 5.1 i [konventionen] och artikel 6 jämförd med artiklarna 48 och 52 i [stadgan], även med avseende på artiklarna 5.3, 5.4, 6.2 och 6.3 i [konventionen], en del av [unionens] primärrätt, som återfinns i grundfördragen?

5 — Beslut av den 18 juli 2005, 2 BvR 2236/4. Vid avgörandet stödde sig den nationella domstolen på grunder som avsåg tillämpningen av lagen i fråga på tyska medborgare.

6 — Nämnda grund för att vägra verkställighet av en arresteringsorder återfinns i artikel 4.2 i rambeslutet och i artikel 98.2 i lag nr 302/2004.

2) Utgör den behöriga rättsliga myndighetens åtgärd i den stat som verkställer en europeisk arresteringsorder och som består i ett frihetsberövande respektive tvångsöverlämnande utan samtycke från den person gentemot vilken den europeiska arresteringsordern har utfärdats (den person som är eftersökt för gripande och överlämnande), ett intrång av den stat som verkställer ordern i den rätt till personlig frihet för den person som eftersöks för att gripas och överlämnas som föreskrivs i unionsrätten genom artikel 6 FEU jämförd med bestämmelserna i artikel 5.1 i [konventionen] och i artikel 6 i [stadgan] jämförda med bestämmelserna i artiklarna 48 och 52 i [stadgan] med avseende även på artiklarna 5.3, 5.4, 6.2 och 6.3 i konventionen?

3) Måste intrånget av den stat som verkställer en europeisk arresteringsorder, i de rättigheter och garantier som föreskrivs i artikel 5.1 i [konventionen] och i artikel 6 i [stadgan] jämförda med bestämmelserna i artiklarna 48 och 52 i [stadgan], även med avseende på artiklarna 5.3, 5.4, 6.2 och 6.3 i [konventionen], uppfylla villkoren om nödvändighet i ett demokratiskt samhälle och kravet på proportionalitet i förhållande till det faktiskt eftersträvade målet?

4) Kan den behöriga rättsliga myndigheten i den stat som verkställer en europeisk arresteringsorder avslå en framställning om överlämnande, utan att åsidosätta skyldigheterna enligt grundfördragen och andra [unionsrättsliga] bestämmelser, på grund av att inte samtliga kumulativa villkor i artikel 5.1 i [konventionen] och artikel 6 i [stadgan] jämförda med bestämmelserna i artiklarna 48 och 52 i [stadgan], även med avseende på artiklarna 5.3, 5.4, 6.2 och 6.3 i [konventionen], är uppfyllda?

5) Kan den behöriga rättsliga myndigheten i den stat som verkställer en europeisk arresteringsorder avslå en framställning om överlämnande, utan att åsidosätta skyldigheterna enligt grundfördragen och andra [unionsrättsliga] bestämmelser, på grund av att den stat som har utfärdat den europeiska arresteringsordern inte har införlivat [rambeslutet] och eller har gjort det på ett ofullständigt eller felaktigt sätt (så att villkoret om ömsesidighet inte är uppfyllt)?

6) Strider nationell rätt i Rumänien, en av Europeiska unionens medlemsstater, särskilt avdelning III i lag nr 302/2004, mot artikel 5.1 i [konventionen] och artikel 6 i [stadgan] jämförda med artiklarna 48 och 52 i [stadgan], även med avseende på artiklarna 5.3, 5.4, 6.2 och 6.3 i [konventionen], till vilka artikel 6 FEU hänvisar, och har [rambeslutet] införlivats med nationell rätt på ett korrekt sätt genom ovanstående bestämmelser?”

25. Skriftliga yttranden har inkommit från Ministerul Public, Parchetul de pe lângă Curte de Apel Constanța (den offentliga åklagaren vid Curtea de Apel Constanța), den tjeckiska, den tyska, den litauiska, den österrikiska, den polska och den rumänska regeringen, Förenade kungarikets regering samt kommissionen. Vid den muntliga förhandlingen den 10 juli 2012 yttrade sig Radus ombud, den tyska och den rumänska regeringen samt kommissionen muntligen och bemötte domstolens frågor.

Bedömning

Inledande synpunkter

Huruvida tolkningsfrågorna kan upptas till sakprövning

26. Flera invändningar har gjorts med avseende på huruvida tolkningsfrågorna kan upptas till sakprövning. Alla parter som har yttrat sig i frågan anser att fråga 6,[7] genom vilken domstolen har ombetts att tolka nationell rätt och vilken jag återkommer till senare, inte kan upptas till sakprövning. Den tyska regeringen anser att begäran om förhandsavgörande delvis ska avvisas, medan den österrikiska och den rumänska regeringen samt kommissionen har gjort gällande att begäran ska avvisas i sin helhet. Den tjeckiska, den litauiska, den polska regeringen och Förenade kungarikets regering har inte yttrat sig i övrigt i denna del.

27. Genom invändningarna har i huvudsak gjorts gällande att begäran om förhandsavgörande inte är tillräckligt detaljerad och alltför hypotetisk för att domstolen ska kunna lämna ett användbart svar till den nationella domstolen.

28. Det är riktigt att begäran om förhandsavgörande endast knapphändigt beskriver bakgrunden till målet vid den nationella domstolen, särskilt vad avser skälen för de tolkningsfrågor som har framställts av den nationella domstolen.

29. Det följer dock av domstolens rättspraxis att ”[i]nom ramen för fördelningen av behörigheten mellan de nationella domstolarna och EG-domstolen enligt [artikel 267 FEUF] är den nationella domstolen – som ensam har en direkt kännedom om de faktiska omständigheterna i målet och om de argument som förts fram av parterna och som skall bära ansvaret för det avgörande som ska fattas – bäst lämpad att, med full kännedom om saken bedöma betydelsen av de rättsliga frågor som uppkommit i den tvist som anhängiggjorts vid den och nödvändigheten av ett förhandsavgörande för att kunna meddela sin dom”.[8] Domstolen är följaktligen ”i princip skyldig att meddela ett förhandsavgörande” när de frågor som ställts av den nationella domstolen avser tolkningen av en unionsbestämmelse.[9]

30. Så verkar det vara i förevarande mål. Det följer tydligt av beslutet om hänskjutande att den nationella domstolen anser att svaren på tolkningsfrågorna är avgörande för utgången av det mål den har att pröva. Om beslutet om hänskjutande hade formulerats på ett sätt som gjorde det omöjligt för medlemsstaternas regeringar och institutioner att yttra sig, skulle detta faktum ensamt inte vara avgörande.[10] Men så är inte fallet här. Inte mindre än sju regeringar, den allmänna åklagaren och kommissionen har yttrat sig. Med ytterst få undantag har det varit möjligt för samtliga dessa att yttra sig på ett användbart sätt om tolkningsfrågorna.

31. Det skulle inte tjäna någonting till att besluta att begäran om förhandsavgörande inte kan upptas till sakprövning. Med undantag av vad som har framförts avseende fråga 6 anser jag därför att invändningarna ska lämnas utan avseende.

7 — Se punkt 105 och följande punkter nedan.

8 — Se, bland annat, dom av den 29 november 1978 i mål 83/78, Pigs Marketing Board (REG 1978, s. 2347; svensk specialutgåva, volym 4, s. 243), punkt 25.

9 — Se, bland annat, domstolens dom av den 8 november 1990 i mål C-231/89, Gmurzynska-Bscher (REG 1990, s. I-4003), punkt 20.

10 — Se, i detta avseende, dom av den 3 maj 2007 i mål C-303/05, Advocaten voor de Wereld (REG 2007, s. I-3633), punkt 20.

Domstolens behörighet

32. Rumänien har, enligt f.d. artikel 35.2 EU, förklarat sig godta att domstolen är behörig att meddela förhandsavgöranden enligt villkoren i f.d. artikel 35.3 b EU.[11] Det framgår dessutom av artikel 10.1 i protokoll 36 om övergångsbestämmelser, som utgör en bilaga till EUF-fördraget, att de befogenheter som domstolen har enligt avdelning VI i EU-fördraget ska vara oförändrade när det gäller sådana unionsakter som har antagits före ikraftträdandet av Lissabonfördraget, också när de har godkänts enligt f.d. artikel 35.2 EU.[12] Domstolen är således behörig att pröva de tolkningsfrågor som ställts av den nationella domstolen.

Rambeslutet

33. Innan jag övergår till att bedöma sakfrågorna är det värt att överväga bakgrunden till rambeslutet och de mål det är avsett att uppnå.

34. Rambeslutet ska ses mot bakgrund av målet att utveckla unionen till ett område med frihet, säkerhet och rättvisa. I detta syfte infördes genom rambeslutet en ordning med fri rörlighet för straffrättsliga avgöranden, såväl preliminära som slutliga. Den här ordningen har tagit sig praktisk form genom den europeiska arresteringsordern. Den europeiska arresteringsordern bygger på principen om ömsesidigt erkännande, som enligt rådets beskrivning i slutsatserna från Tammerfors utgör ”en hörnsten” i det rättsliga samarbetet.[13] För att en sådan princip ska ha verkan krävs en hög grad av förtroende mellan medlemsstaterna.[14]

35. Ett viktigt mål för den nya ordning som infördes genom rambeslutet var att avhjälpa de förseningar som det tidigare systemet med utlämning gav upphov till.[15] Detta mål verkar i praktiken ha uppfyllts. I 2011 års rapport avseende beslutets genomförande anmärkte kommissionen att den genomsnittliga tiden för utlämning var cirka ett år, medan den genomsnittliga tiden för att verkställa en europeisk arresteringsorder där den eftersökte samtyckte till överlämnande var 14–17 dagar. När den eftersökte inte samtyckte var den genomsnittliga tiden 48 dagar.

36. Även om de skyldigheter som rambeslutet uppställer för medlemsstaterna rör processuella frågor, innebär det inte att lagstiftaren inte beaktade grundläggande och mänskliga rättigheter när rambeslutet antogs. Tvärtom. Lagstiftaren beaktade dessa på flera sätt.

37. För det första intogs i rambeslutet en direkt hänvisning till de grundläggande mänskliga rättigheterna, vilket framgår av skälen 10, 12 och 13. Ännu viktigare är att artikel 1.3 uttryckligen anger att rambeslutet inte påverkar skyldigheten att respektera medlemsstaternas skyldigheter i fråga om de grundläggande rättigheterna och principerna i vad som nu utgör artikel 6 FEU.[16] Jag återkommer till detta senare.[17]

11 — Se EUT C 56, 2010, s. 7.

12 — Enligt artikel 10.3 i protokollet ska den övergångsåtgärd som avses i artikel 10.1 upphöra att gälla fem år efter dagen för ikraftträdandet av Lissabonfördraget, det vill säga den 30 november 2014.

13 — Se slutsatserna från Europeiska rådet i Tammerfors på www.cvce.eu.

14 — Se, allmänt, skälen 5, 6 och 10 i rambeslutet.

15 — Se skäl 5 i rambeslutet.

16 — Rapport av den 11 april 2011 från kommissionen till Europaparlamentet och rådet om genomförandet sedan 2007 av rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna (KOM(2011) 175 slutlig) (nedan kallad 2011 års rapport), avsnitt 1.

17 — Se nedan punkt 70.

38. För det andra förutsätter den höga graden av ömsesidigt förtroende som anges i skäl 10 att medlemsstaterna iakttar dels de rättigheter som fastställs i konventionen och dels de grundläggande rättigheter som utgör en del av medlemsstaternas gemensamma konstitutionella traditioner. Med verkan från Lissabonfördragets ikraftträdande den 1 december 2009 ska nu också tilläggas stadgan, i den mån den inte redan tidigare var relevant.

39. För det tredje innehåller rambeslutet många bestämmelser som är avsedda att skydda den eftersöktes grundläggande rättigheter. Jag beskrev dessa översiktligt i punkt 11 ovan och kommer inte att ta upp dem här, annat än att nämna den rätt att höras som föreskrivs när den eftersökte inte samtycker till överlämnande (artikel 14) och när en europeisk arresteringsorder har utfärdats för lagföring (artikel 18).

40. Med avseende på de mål som eftersträvas med rambeslutet, vore det fel att anse att syftet med den nya ordningen uteslutande är att underlätta arbetet för medlemsstaternas offentligrättsliga myndigheter. Genom att införa ett förfarande som är avsett att vara effektivare än dess föregångare, avsåg lagstiftaren också att förbättra skyddet för brottsoffer genom att säkerställa att gärningsmannen kan ställas till svars snabbare och effektivare.

41. Även om medlemsstaterna kan berömmas för hur de hittills har uppfyllt sina skyldigheter i fråga om mänskliga rättigheter, är deras uppträdande inte helt fläckfritt. Det kan inte förutsättas att den eftersöktes mänskliga rättigheter automatiskt kommer att garanteras i den mottagande medlemsstaten, bara för att det är en annan medlemsstat som överlämnar den eftersökte.[18] Det kan dock presumeras att medlemsstaten iakttar sina skyldigheter, och denna presumtion kan brytas när det finns klar bevisning. Denna bevisning ska vara specifik. Det räcker aldrig med allmänna påståenden, oavsett i vilken grad dessa har styrkts.

Fråga 1

42. Den nationella domstolen har ställt fråga 1 för att få klarhet i huruvida stadgan och konventionen utgör en del av unionens primärrätt.

43. Jag börjar med läget efter Lissabonfördragets ikraftträdande.

44. Till följd av artikel 6.1 FEU har stadgan samma rättsliga värde som fördragen och utgör nu följaktligen en del av unionens primärrätt.

45. Konventionens bestämmelser har också stadfästs i Lissabonfördraget. Enligt artikel 6.3 FEU ska de grundläggande rättigheterna, såsom de garanteras i konventionen, och såsom de följer av medlemsstaternas gemensamma konstitutionella traditioner, ingå i unionsrätten som allmänna principer.

46. Det följer således att inte bara unionen och dess institutioner är bundna av stadgan och konventionen när de tolkar och tillämpar EU-rätten utan även medlemsstaterna.[19]

18 — Se, bland annat, avsnitt 4 i 2011 års rapport. Se även punkt 249 och fotnot 97 i mitt förslag till avgörande i mål C-27/09 P, Franska republiken mot People's Mojahedin Organization of Iran (REU 2011, s. I-13427).

19 — I fråga om stadgan, se även artikel 51.1, som anger att den binder medlemsstaterna endast när dessa tillämpar unionsrätten. Det är uppenbart att medlemsstaterna tillämpar unionsrätten när de uppfyller sina skyldigheter enligt rambeslutet. Eftersom samtliga medlemsstater är parter i konventionen, är de bundna av den inte endast vad avser deras tillämpning av unionsrätten, utan också inom ramen för deras nationella bestämmelser.

47. Detta är i sig tillräckligt för att besvara kärnpunkten i den nationella domstolens första fråga. Det framgår dock av beslutet om hänskjutande att målet vid den nationella domstolen går något längre än så, eftersom Radu synes hävda att Lissabonfördragets ikraftträdande medförde en grundläggande förändring av sättet på vilket de grundläggande rättigheterna och principerna skulle tillämpas i unionen.[20] För att kunna lämna ett användbart svar på tolkningsfrågan är det därför nödvändigt att beakta situationen före den 1 december 2009.

48. Stadgan proklamerades visserligen högtidligt i Nice den 7 december 2000, men beslutet om exakt vilken rättslig ställning stadgan skulle ha sköts upp. Stadgan har därför inte kommit att ingå i något av fördragen, och bestämmelserna har inte heller på annat sätt getts verkan som lag. Icke desto mindre har stadgan snabbt kommit att betraktas som en bestämmande katalog av grundläggande rättigheter, eftersom den slår fast de allmänna rättssäkerhetsprinciper som utgör en del av medlemsstaternas gemensamma konstitutionella traditioner. Förevarande domstol har i sin dömande verksamhet ofta sökt vägledning i stadgan.[21] Till följd av ovanstående har stadgan fått ställning som *soft law*, det vill säga att den, även om den inte är direkt tillämplig som unionsrätt, ändå kan ha rättsverkningar – i många fall långtgående rättsverkningar – i unionen.

49. Konventionens roll i unionen går mycket djupare. Så länge sedan som 1969 fann domstolen i målet Stauder[22] att ”grundläggande mänskliga rättigheter ... omfattas av gemenskapsrättens allmänna principer och ... [deras] iakttagande [säkerställs av] domstolen”. Denna praxis, som inledningsvis var mycket begränsad, har sedan tillämpats och utvecklats genom avgörande domar såsom i målen Internationale Handelsgesellschaft[23] och Nold[24] helt fram till i dag. I domen i målet Kadi och Al Barakaat, angav domstolen att ”det inom gemenskapen är förbjudet att vidta åtgärder som strider mot de mänskliga rättigheterna”.[25] Med uttrycklig hänvisning till konventionen, beskrev domstolen i målet Der Grüne Punkt rätten till en rättvis rättegång i artikel 6.1 i konventionen som ”allmän princip i gemenskapsrätten”.[26]

50. Är det mot denna bakgrund riktigt att säga att Lissabonfördragets ikraftträdande innebar en betydande ändring av unionsrätten?

51. Jag anser inte det. Enligt min uppfattning utgjorde artikel 6.1 FEU och 6.3 FEU endast vad Förenade kungariket kallade en ”kodifiering” av situationen som den redan såg ut. Med andra ord återspeglade de en politisk vilja att de bestämmelser som omfattades och av dem och vars iakttagande de säkerställde skulle ha ett mer framträdande uttryck. De innebar inte en helomvändning av något slag. Av denna anledning anser jag att alla argument om att bestämmelserna i rambeslutet ska ges en annan tolkning till följd av att artikel 6.1 FEU och 6.3 FEU trätt i kraft bör lämnas utan avseende.[27]

20 — Se punkt 23 ovan.

21 — Se, exempelvis, dom av den 13 mars 2007 i mål C-432/05, Unibet (REG 2007, s. I-2271), punkt 37, och av den 3 september 2008 i de förenade målen C-402/05 P och C-415/05 P, Kadi och Al Barakaat (REG 2008, s. I-6351), punkt 335.

22 — Dom av den 12 november 1969 i mål 29/69, Stauder (REG 1969, s. 419; svensk specialutgåva, volym 1, s. 421), punkt 7.

23 — Dom av den 17 december 1970 i mål 11/70, Internationale Handelsgesellschaft (REG 1970, s. 1125; svensk specialutgåva, volym 1, s. 503), punkt 4.

24 — Dom av den 14 maj 1974 i mål 4/73, Nold (REG 1974, s. 491; svensk specialutgåva, volym 2, s. 291), punkt 13.

25 — Punkt 284 (ovan fotnot 21) och där angiven rättspraxis.

26 — Dom av den 16 juli 2009 i mål C-385/07 P (REG 2009, s. I-6155), punkt 178 och där angiven rättspraxis.

27 — För fullständighetens skull vill jag hänvisa till generaladvokaten Cruz Villalóns förslag till avgörande i mål C-306/09, I.B, där dom meddelades den 21 oktober 2010 (REU 2010, s. I-10341), där han angav att ”behovet av att tolka rambeslutet mot bakgrund av de grundläggande rättigheterna [har] blivit än mer oavvisligt sedan stadgan om de grundläggande rättigheterna trädde i kraft” (punkt 44). Även om uttalandet vid första påseende kan se ut att antyda att rambeslutet ska tolkas på ett annat sätt efter ikraftträdandet av artikel 6.1 FEU, tror jag inte att uttalandet gjordes i den andan. Tvärtom understryker det enligt min uppfattning styrkan av den tidigare nämnda politiska viljan att göra de bestämmelser de omfattar och säkerställer mer framträdande.

52. Mot bakgrund av det ovanstående bör svaret på fråga 1 vara att bestämmelserna i stadgan, inbegripet artiklarna 48 och 52, utgör en del av unionens primärrätt. Grundläggande rättigheter, såsom de garanteras i konventionen, bland annat de som anges i artiklarna 5.1, 5.3, 5.4, 6.2 och 6.3 i konventionen, ingår i unionsrätten som allmänna principer.

Frågorna 2 och 3

53. Domstolen har ställt dessa frågor, som bäst bedöms tillsammans, för att få klarhet i om det frihetsberövande och tvångsöverlämnande av den eftersökte som följer enligt en europeisk arresteringsorder utgör ett intrång i den eftersöktes rätt till frihet och huruvida intrånget, för att det ska vara tillåtet enligt artikel 5.1 i konventionen och artikel 6 i stadgan, måste uppfylla kraven på nödvändighet och proportionalitet. [28]

54. Alla personer har rätt till frihet. Det framgår av artikel 5 i konventionen och artikel 6 i stadgan. Frågan är om det kan vara skäligt att beröva en person denna frihet. I detta avseende måste den europeiska arresteringsordern tolkas i sitt sammanhang. Syftet med den är att säkerställa att de personer mot vilka ordern har utställts personligen kommer att inställa sig i den utfärdande medlemsstaten för att genomgå en rättegång eller avtjäna ett fängelsestraff. Enligt min uppfattning är det uppenbart att ett sådant syfte är nödvändigt i samhällets intresse.

55. I detta avseende föreskrivs i artikel 5 i konventionen ett antal specifika situationer där det är tillåtet att beröva en person dennes frihet. Dessa omfattar bland annat (i punkt a) den eftersöktes frihetsberövande efter fällande dom av en behörig domstol och (i punkt c) arrestering eller annat frihetsberövande bland annat när någon är skäligen misstänkt för att ha begått ett brott. Punkt f är av särskild vikt inom ramen för denna bedömning, eftersom den begränsar rätten till frihet i fall då en person är lagligen arresterad eller på annat sätt berövad friheten som ett led i ett förfarande som rör hans utlämning (det mellanstatliga förfarande som ersatts av förfarandet med den europeiska arresteringsordern).

56. Den avgörande frågan är om frihetsberövande på grund av en europeisk arresteringsorder är proportionerligt. Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna (nedan kallad Europadomstolen) har med anledning av artikel 5.1 f i konventionen funnit att ”denna bestämmelse kräver inte att frihetsberövandet av en person mot vilken ett förfarande om utlämning pågår skäligen ska anses nödvändigt, till exempel för att förhindra att han begår brott eller avviker. I detta sammanhang skiljer sig skyddsnivån i artikel 5.1 f från artikel 5.1 c. Det enda som krävs enligt punkt 5.1 f är att frihetsberövandet utgör ett led ’i ett förfarande som rör hans utvisning eller utlämning’. Det saknar därför betydelse för tillämpningen av artikel 5.1 f huruvida det bakomliggande beslutet att utlämna personen är motiverat enligt nationell rätt eller konventionsrätt …”. [29]

57. Det vore dock inte riktigt att tolka den delen av existerande rättspraxis rörande konventionen så att den betyder att alla frihetsberövande åtgärder enligt artikel 5.1 f alltid är lagliga, förutsatt att de utgör ett led i ett förfarande om den eftersöktes utvisning eller utlämning. Europadomstolen har även funnit att ”frihetsberövande enligt andra ledet i artikel 5.1 f är endast motiverat … så länge som ett förfarande om utvisning eller utlämning[[30]] pågår. Om förfarandet inte genomförs med skälig aktsamhet ska frihetsberövandet inte längre vara tillåtet enligt artikel 5.1 f … Frihetsberövandet måste således vara

28 — Även om den nationella domstolen i sina frågor även hänvisar till andra bestämmelser i stadgan och fördraget tolkar jag dem som en påminnelse om det sammanhang i vilket rätten till frihet verkar när det rör sig om straffrättsliga processer. Jag har därför koncentrerat mig på de bestämmelser jag anser vara mest relevanta.

29 — Se Europadomstolens dom av den 15 november 1996 i målet Chahal mot Förenade kungariket, *Recueil des arrêts et décisions* 1996-V, § 112, av den 12 december 2008 i målet Ismoilov m.fl. mot Ryssland, ansökan nr 2497/06, § 135, och av den 20 september 2011 i målet Lokpo och Touré mot Ungern, ansökan nr 10816/10, § 16.

30 — Även om domen i fråga meddelades i ett mål om utlämning och inte om en europeisk arresteringsorder, anser jag inte att de bakomliggande principerna skiljer sig åt i detta sammanhang. Det innebär dock naturligtvis inte att det alltid finns legitima skäl att i sådana mål tillämpa principer som härrör från fall om utlämning.

’lagligt’. Om det kan ifrågasättas huruvida ett frihetsberövande är ’lagligt’ – exempelvis huruvida om ’ett förfarande enligt lag’ har iakttagits – hänvisar konventionen i huvudsak till nationell rätt och föreskriver att medlemsländerna är skyldiga att följa materiella och processrättsliga bestämmelser i nationell rätt. Det räcker dock inte att följa nationell rätt. Enligt artikel 5.1 krävs också att frihetsberövandet ska vara förenligt med syftet att skydda den enskilde mot ’godtycklighet’. Det är en grundläggande princip att ett godtyckligt frihetsberövande aldrig kan vara förenligt med artikel 5.1 och föreställningen om vad som är ’godtyckligt’ enligt artikel 5.1 går längre än bristande uppfyllelse med nationell rätt, så att ett frihetsberövande kan vara lagligt enligt nationell rätt, men ändå godtyckligt och därmed i strid med konventionen ... För att inte anses som godtyckligt ska frihetsberövande enligt artikel 5.1 f genomföras i god tro och stå i nära samband med den grund som [de nationella myndigheterna] har åberopat. Platsen och villkoren för frihetsberövandet ska vara lämpliga och frihetsberövandet ska inte fortgå under längre tid än som är skäligen nödvändigt mot bakgrund av det syfte som eftersträvas ...” [31]

58. För fullständighetens skull räcker det inte med att hänvisa till artikel 5.1 i konventionen, utan jag måste också hänvisa till artikelns motsvarighet i stadgan, det vill säga artikel 6. Sistnämnda artikel innehåller ingen motsvarighet till artikel 5.1 f i konventionen. Av artikel 52.3 i stadgan följer dock att i den mån stadgan omfattar rättigheter som motsvarar sådana som garanteras i konventionen ska de ha samma innebörd och räckvidd som i konventionen. Det är därför underförstått att artikel 5.1 f är tillämplig.

59. Av det föregående följer att de behöriga myndigheterna ska beakta principerna i punkt 57 ovan vid tillämpning av artikel 12 i rambeslutet. Tillämpningen kommer naturligtvis att skilja sig från fall till fall och det är inte möjligt att uppställa några fasta regler.

60. Jag vill dock göra ett tillägg. Såsom kommissionen har observerat i 2011 års rapport är en av de invändningar som har framställts mot det sätt medlemsstaterna har införlivat rambeslutet att förtroendet för dess tillämpning har underminerats av att europeiska arresteringsorder systematiskt har utfärdats för överlämnande av personer som ofta är eftersökta i samband med mindre brott som inte är tillräckligt allvarliga för att motivera de åtgärder och det samarbete som krävs för att verkställa en sådan arresteringsorder. Kommissionen har anmärkt att effekterna på de eftersöktas frihet inte är proportionerliga när europeiska arresteringsorder utfärdas i ärenden där frihetsberövande (före rättegång) annars skulle upplevas som olämpligt. [32]

61. Jag delar denna uppfattning.

62. Mot bakgrund av det ovanstående anser jag att frågorna 2 och 3 ska besvaras så att det frihetsberövande och tvångsöverlämnande av en eftersökt person som följer enligt en europeisk arresteringsorder utgör ett intrång i den eftersöktes rätt till frihet inom ramen för artikel 5 i konventionen och artikel 6 i stadgan. I normala fall motiveras ett sådant intrång av att det är ”nödvändigt i ett demokratiskt samhälle” enligt artikel 5.1 f i konventionen. Frihetsberövande enligt sistnämnda bestämmelse får dock inte vara godtyckligt. För att inte anses som godtyckligt ska frihetsberövande enligt artikel 5.1 f genomföras i god tro och stå i nära samband med den grund som den verkställande rättsliga myndigheten har åberopat. Platsen och villkoren för frihetsberövandet ska vara lämpliga och frihetsberövandet ska inte fortgå under längre tid än som är skäligen nödvändigt mot bakgrund av det syfte som eftersträvas (vilket följaktligen uppfyller proportionalitetstestet). Artikel 6 i stadgan ska tolkas på samma sätt som artikel 5.1 i konventionen.

31 — Se Europadomstolens dom av den 19 februari 2009 i målet A. m.fl. mot Förenade kungariket, ansökan nr 3455/05, § 164.

32 — Se 2011 års rapport, avsnitt 5.

Fråga 4

63. Den nationella domstolen har ställt fråga 4 för att få klarhet i om en verkställande medlemsstat kan vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder när det skulle strida mot, eller riskera att strida mot, den eftersöktes rättigheter enligt artiklarna 5 och 6 i konventionen eller artiklarna 6, 48 och 52 i stadgan.

64. Till skillnad mot frågorna 2 och 3, där domstolen ombads bedöma omständigheterna kring den eftersöktes frihetsberövande i tiden mellan delgivningen av en europeisk arresteringsorder och personens överlämnande till den utfärdande medlemsstaten, är denna fråga mer omfattande. Kan den behöriga rättsliga myndigheten i den verkställande medlemsstaten vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder om det kan strida mot den eftersöktes mänskliga rättigheter?

65. Denna frågeställning tas i frågan upp genom hänvisning till de numrerade bestämmelserna i artiklarna 5 och 6 i konventionen och artikel 6 i stadgan. Radus ombud har angett att Radu ”inte hade underrättats om anklagelserna mot honom, inte hade mottagit någon stämning i målet och befann sig i en situation där han inte hade någon möjlighet att försvara sig”. Eftersom han inte hade möjlighet att försvara sig, kan frågor också uppkomma – åtminstone eventuellt – rörande artikel 6.1 i konventionen samt artikel 47 i stadgan, och jag kommer därför för fullständighetens skull även att ta upp dessa artiklar i min bedömning.

66. Vid en ytlig genomläsning av rambeslutet är det inte omöjligt att dra slutsatsen att intrång av detta slag (oavsett vilka tidsmässiga verkningar de har) inte ska beaktas. I artiklarna 3 och 4 anges de omständigheter som gör att den verkställande medlemsstaten ska (artikel 3) respektive får (artikel 4) vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder. Ingen av dem tar upp frågor om mänskliga rättigheter som en grund för att vägra verkställighet. Domstolen har funnit att de grunder som anges i artiklarna är uttömmande. [33]

67. Det kanske också är möjligt att dra denna slutsats utifrån rambeslutets syften. Systemet med överlämnande som infördes genom rambeslutet bygger på principen om ömsesidigt erkännande [34] och en hög grad av förtroende mellan medlemsstaterna [35] samt är avsett att minska de förseningar som det tidigare systemet med utlämning gav upphov till. [36]

68. Domstolen har angett, utan tvekan med beaktande av det nyss anförda, att ”[p]rincipen om ömsesidigt erkännande, som ligger till grund för rambeslutets systematik, innebär enligt artikel 1.2 i beslutet att medlemsstaterna i princip är skyldiga att vidta åtgärder med anledning av en europeisk arresteringsorder”. [37] Detta måste helt enkelt vara riktigt, eftersom något annat skulle hota att allvarligt underminera rambeslutets bakomliggande mål.

69. Jag anser dock inte att ett snävt betraktelsesätt – som helt utesluter hänsyn till mänskliga rättigheter – stöds av rambeslutets ordalydelse eller den rättspraxis som bygger på rambeslutet.

33 — Se dom av den 1 december 2008 i mål C-388/08 PPU, Leymann och Pustovarov (REG 2008, s. I-8993), punkt 51, och av den 6 oktober 2009 i mål C-123/08, Wolzenburg (REG 2009, s. I-9621), punkt 57. Se även, i fråga om artikel 4, dom av den 13 oktober 2011 i mål C-139/10, Prism Investments (REU 2011, s. I-9511), punkt 33.

34 — Se, bland annat, domen i målet Advocaten voor der Wereld (ovan fotnot 10), punkt 28, och dom av den 17 juli 2009 i mål C-66/08, Kozlowski (REG 2008, s. I-6041), punkt 31.

35 — Se skäl 10 i rambeslutet.

36 — Se skäl 5 i rambeslutet.

37 — Se dom av den 16 november 2010 i mål C-261/09, Mantello (REU 2010, s. I-11477), punkt 36 och där angiven rättspraxis.

70. Som framgår av artikel 1.3 i rambeslutet påverkar detta inte skyldigheten att respektera de grundläggande rättigheterna och de grundläggande rättsliga principerna i artikel 6 EU (numera, efter ändring, artikel 6 FEU). Det följer därför enligt min åsikt att rambeslutet genomsyras av skyldigheten att respektera dessa rättigheter och principer. Det är underförstått att rättigheterna i fråga kan läggas till grund för ett beslut att inte verkställa en arresteringsorder. En annan tolkning av artikel 1.3 i rambeslutet skulle riskera att helt frånta bestämmelsen dess mening – annat än, möjligen, som en elegant plattityd.

71. Ett antal förslag till avgöranden från domstolens generaladvokater stöder denna uppfattning om tolkningen av rambeslutet. Jag hänvisar särskilt till generaladvokaten Cruz Villalóns förslag till avgörande i målet I.B.,[38] där han angav följande:

”... [J]ag … [anser] … att tolkningen av ordalydelsen i och ändamålen med rambeslutet ska göras med beaktande av textens samtliga bakomliggande syften. Även om det är riktigt att det ömsesidiga erkännandet utgör ett instrument som stärker området med säkerhet, frihet och rättvisa, är det inte desto mindre så att skyddet för de grundläggande rättigheterna och friheterna utgör en första förutsättning som ger legitimitet åt det ovannämnda områdets existens och utveckling. Detta kommer till uttryck upprepade gånger i rambeslutets skäl 10, 12, 13 och 14 samt i dess artikel 1.3 …”[39]

72. Jag delar denna uppfattning.

73. Jag anser det uppenbart att de rättsliga myndigheterna i en verkställande medlemsstat är skyldiga att iaktta de grundläggande rättigheterna i konventionen och stadgan när de avgör huruvida en europeisk arresteringsorder ska verkställas. Men när ska myndigheterna avslå en framställning om överlämnande, och vilka omständigheter ska de beakta när de avgör frågan?

74. Det framgår av Europadomstolens rättspraxis att inte varje konventionsbrott utgör grund att vägra verkställighet av ett utlämningsbeslut.[40] I domen i målet Dzhaksybergenov mot Ukraina fann Europadomstolen exempelvis att en ”hänvisning till ett allmänt problem med att iaktta mänskliga rättigheter i ett visst land inte i sig räcker som grund för att inte utlämna personen i fråga”.[41]

75. I målet Soering mot Förenade kungariket[42] fann Europadomstolen i fråga om artikel 3 i konventionen[43] att ”den fördragsslutande statens beslut att utlämna en flykting kan ge upphov till en fråga enligt artikel 3 och således ta den statens konventionsenliga ansvar i anspråk om det är styrkt att det finns *allvarliga skäl* att anta att personen, om denne utlämnas, löper en *verklig risk* att utsättas för tortyr eller omänsklig eller förnedrande behandling eller straff i det land som har ansökt om utlämning”.[44] Med avseende på artikel 6 noterade Europadomstolen att ”rätten till en rättvis rättegång i brottmål enligt artikel 6 har en viktig ställning i ett demokratiskt samhälle ... Domstolen utesluter inte att en fråga *i undantagsfall* kan uppkomma enligt artikel 6 ... till följd av ett beslut om utlämning om omständigheterna är sådana att den eftersökte på ett *flagrant sätt har förvägrats eller riskerar att förvägras* en rättvis rättegång i den mottagande staten”.[45]

38 — Ovan fotnot 27.

39 — Punkt 43. Se även generaladvokaten Bots förslag till avgörande i målet Wolzenburg (ovan fotnot 33), punkterna 148 och 151, och i målet Mantello (ovan fotnot 37), punkterna 87 och 88, samt generaladvokaten Mengozzis förslag till avgörande i mål C-42/11, Lopes da Silva Jorge, där dom meddelades den 5 september 2012, punkt 28.

40 — Såsom angetts ovan i fotnot 30 anser jag inte att det i detta avseende är någon skillnad mellan de bakomliggande principerna för utlämning och europeiska arresteringsorder.

41 — Se Europadomstolens dom av den 10 februari 2011 i målet Dzhaksybergenov mot Ukraina, ansökan nr 12343/10, § 37.

42 — Se Europadomstolens dom av den 7 juli 1989 i målet Soering mot Förenade kungariket (serie A nr 161).

43 — Artikel 3 i konventionen förbjuder tortyr och omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning.

44 — § 91, min kursivering.

45 — § 113, min kursivering.

76. Även om det inte finns något direkt motsvarande uttalande i EU-domstolens praxis rörande rambeslutet uppkom liknande frågor i målet N.S. m.fl.,[46] där domstolen prövade verkan av artikel 4 i stadgan[47] på de nationella myndigheternas skyldigheter enligt, bland annat, förordning nr 343/2003.[48] Liksom rambeslutet innehåller denna förordning bestämmelser om förflyttning av personer – i detta fall asylsökande personer – från en medlemsstat till en annan i enlighet med angivna regler och tidsfrister. Domstolen fann att ”... [inte] varje form av kränkning av en grundläggande rättighet som den ansvariga medlemsstaten gör sig skyldig till påverkar de andra medlemsstaternas skyldighet att följa bestämmelserna i [förordningen]”. Att sätta tröskeln på en så låg nivå skulle riskera att urholka lagstiftningens syfte. Domstolen angav vidare att ”[f]ör att göra det möjligt för unionen och medlemsstaterna att uppfylla sina skyldigheter avseende skydd för asylsökandes grundläggande rättigheter, ankommer det – i situationer av den typ som är aktuella i de nationella målen – på medlemsstaterna, inbegripet de nationella domstolarna, att inte överföra en asylsökande till den ’ansvariga medlemsstaten’ i den mening som avses i förordning nr 343/2003, när de *inte kan sväva i okunnighet* om att de *systembrister* vad beträffar asylförfarandet och mottagningsvillkoren för asylsökande som finns i den medlemsstaten utgör *allvarliga* och klarlagda *skäl* att anta att den asylsökande löper en *verklig risk* att utsättas för omänsklig eller förnedrande behandling i den mening som avses i artikel 4 i stadgan”.[49]

77. Sammanfattningsvis har båda domstolarna godtagit att grundläggande rättigheter kan påverka en medlemsstats lagenliga skyldighet att överföra en person till en annan stat. Med avseende på artikel 3 i konventionen och motsvarande bestämmelser i artikel 4 i stadgan anser de att testet bör vara huruvida det finns ”allvarliga skäl att anta” att det finns en ”verklig risk” att bestämmelsen i fråga skulle överträdas i den stat till vilken personen annars skulle överföras. Inom ramen för artikel 6 har Europadomstolen funnit att överföringsskyldigheten endast skulle påverkas ”i undantagsfall” och när personen i fråga ”på ett flagrant sätt har förvägrats eller riskerar att förvägras” sina konventionsenliga rättigheter. EU-domstolen har ännu inte avgjort något mål avseende artiklarna 47 och 48 i stadgan.

78. Med avseende på den börda som åvilar den som framställer en invändning, har Europadomstolen avgjort att domstolens prövning av om det föreligger en risk med nödvändighet måste vara rigorös och att det ankommer på sökanden att frambringa nödvändig bevisning.[50] När det gäller det beviskrav som ställs för att vägra ett överlämnande, fann Europadomstolen i målet Garabaïev mot Ryssland[51] att domstolen ”vid bedömningen av den bevisning som ska ligga till grund för beslutet om huruvida ett brott mot artikel 3 har förekommit, har … antagit beviskravet ’utan rimligt tvivel’, men tillagt att sådan bevisning kan följa av den samtidiga förekomsten av tillräckligt starka, tydliga och enhetliga indicier eller liknande obestridda antaganden om faktiska omständigheter. I detta hänseende ska parternas uppträdande i samband med insamlingen av bevismaterialet beaktas”.[52] Även om föregående uttalande gjordes inom ramen för artikel 3 i konventionen, kan det inte vara fråga om att ställa ett högre beviskrav i fråga om artikel 6, helt enkelt eftersom det inte finns något högre beviskrav.

79. Bör förevarande domstol tillämpa de tester som slagits fast av Europadomstolen?

80. Vid en prövning av Europadomstolens rättspraxis är det alltid nödvändigt att hålla i åtanke att det enligt artikel 52.3 i stadgan inte finns något som hindrar att unionsrätten föreskriver ett mer omfattande skydd än det som följer av konventionen.

46 — Dom av den 21 december 2011 i de förenade målen C-411/10 och C-493/10 (REU 2011, s. I-13905).

47 — Artikel 4 i stadgan motsvarar artikel 3 i konventionen.

48 — Rådets förordning (EG) nr 343/2003 av den 18 februari 2003 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som har ansvaret för att pröva en asylansökan som en medborgare i tredje land har gett in i någon medlemsstat (EUT L 50, s. 1).

49 — Punkterna 82 och 94, min kursivering.

50 — Se Europadomstolens dom av den 28 februari 2008 i målet Saadi mot Italien, ansökan nr 37201/06, §§ 128 och 129.

51 — Se Europadomstolens dom av den 7 juni 2007 i målet Garabaïev mot Ryssland, ansökan nr 38411/02.

52 — § 76.

81. Jag har inga svårigheter att godta att en verkställande medlemsstat endast i undantagsfall kan vägra att överlämna en eftersökt person enligt rambeslutet. Det är uppenbart att hela målet med rambeslutet skulle hotas om det vore möjligt att framställa vad som kanske kan kallas ”rutinmässiga” invändningar utifrån möjliga brott mot mänskliga rättigheter. Det är också viktigt att komma ihåg att brottsoffrets intresse av att veta att gärningsmannen har gripits också måste beaktas. [53]

82. Mot denna bakgrund är det uppenbart att testet för att vägra verkställighet av en europeisk arresteringsorder måste vara rigoröst. På två punkter skiljer sig dock min uppfattning från Europadomstolens rättspraxis. För det första anser jag inte att förevarande domstol ska godta ett test som innebär att överträdelsen i fråga ska vara ”flagrant”. En sådan princip förefaller mig för oklar för att kunna tolkas på ett enhetligt sätt i hela unionen. Det har framhållits att överträdelsen ska vara så grundläggande att den innebär att rätten till en rättvis rättegång helt förvägras eller omintetgörs. [54]

83. Enligt min uppfattning är dock ett sådant test – även om det alltid är helt klart hur det ska förstås – alltför strikt. Med en tolkning skulle det kräva att varje aspekt av rättegången var orättvis. Men det kan inte garanteras att en rättegång som endast delvis är rättvis säkerställer att rättvisa skipas. Jag föreslår i stället att ett lämpligt krav är att bristerna i rättegången ska vara av sådan art att de på ett grundläggande sätt förtar rättegången dess rättvisa. [55]

84. För det andra, när det gäller beviskravet, är det enligt min uppfattning inte riktigt att kräva att en eventuell överträdelse ska vara styrkt ”utom rimligt tvivel”. Ett sådant beviskrav kan vara lämpligt, och används, i vissa jurisdiktioner för att fastslå åklagarens bevisbörda i brottmål. Det säkerställer att risken för att en åtalad person ska bli felaktigt dömd minimeras i så stor utsträckning som möjligt. Men jag kan inte se att det har en har en roll i förevarande mål. Dessutom finns det en risk att den börda som därigenom påläggs personen i fråga, som mycket väl kan sakna finansiella medel och vara tvingad att lita till statlig hjälp för att försvara sina rättigheter, i praktiken kommer att vara omöjlig att uppfylla.

85. På motsvarande sätt krävs dock något mer än bara en antydan om en eventuell felaktighet. För att den som fattar beslutet ska kunna vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder när det finns en verklig risk att den eftersöktes rättigheter kommer att överträdas, räcker det inte att ofullständiga tvivel har uppkommit hos honom eller henne. Jag vill därför som lämpligt test föreslå att den eftersökte ska kunna övertyga beslutsfattaren om att invändningarna mot överlämnandet är välgrundade i sak. [56]

86. Vid bedömningen ovan har jag fokuserat på vilka effekter en *framtida överträdelse* av en persons grundläggande rättigheter kan ha på beslutet att överföra denne till en annan medlemsstat. Det är på detta område som Europadomstolen har gjort sina mest relevanta uttalanden. Jag ska nu fokusera på effekterna av en *tidigare* överträdelse.

87. Det förefaller mig dock som om tonvikten kommer att vara densamma.

53 — Se punkt 40 ovan.

54 — Se domarna Bratzas, Bonells och Hedigans gemensamma delvis skiljaktiga mening i Europadomstolens dom av den 6 februari 2005 i målet Mamatkulov och Askarov mot Turkiet (ansökningarna nr 46827/99 och nr 46951/99), punkt 14.

55 — Ett sådant betraktelsesätt tillämpades, exempelvis, av Lord Phillips i punkt 136 i dennes anförande i House of Lords i målet RB (Algeriet) och annan mot Secretary of State for the Home Department (se http://www.publications.parliament.uk/pa/ld200809/ldjudgmt/jd090218/rbalge-1.htm).

56 — Vid den muntliga förhandlingen uppmanades Radus ombud av domstolen att vara explicit i fråga om vilka brott mot grundläggande rättigheter som påstods ha förekommit. Jag måste erkänna att jag, för min del, inte fann ombudets svar särskilt upplysande.

88. För det första kommer överträdelser som kan avhjälpas inte att kunna åberopas för att vägra att överlämna den eftersökte till den ”felande” medlemsstaten. Sådana överträdelser kan inte vinna företräde över målet om en snabb och effektiv rättskipning som rambeslutet eftersträvar. Vid prövning av överträdelser enligt artikel 6 i konventionen, har Europadomstolen upprepade gånger funnit att det är nödvändigt att avgöra ”huruvida rättegången sedd som helhet ... var rättvis”.[57] Naturligtvis är det inget som hindrar att personen i fråga utkräver skadestånd i fråga om överträdelsen, i enlighet med relevanta unionsrättsliga principer eller nationell rätt eller, om lämpligt, artikel 41 i konventionen.

89. Följaktligen är det endast överträdelser som är av sådan art att de på ett grundläggande sätt förtar rättegången dess rättvisa (det ovan i punkt 83 beskrivna testet) som kan ha betydelse. Men för att detta ska vara fallet inom ramen för tidigare överträdelser, *måste det vara styrkt antingen att effekten av dem, om den redan har realiserats fullt ut, i sig innebär att en rättvis rättegång är en omöjlighet eller att deras tidigare effekter, om de fortsätter, kommer att vara av en sådan art att de leder till samma resultat*.

90. Låt mig belysa detta med två exempel. Enligt det första exemplet har en eftersökt person åtalats för mord i den utfärdande medlemsstaten. En europeisk arresteringsorder har utfärdats som ett led i ett förfarande som rör hans överlämnande från den verkställande medlemsstaten. Innan detta kunde ske, beslutade dock de behöriga myndigheterna i den första medlemsstaten att bevismaterial, i form av DNA-prov från den avlidne, som enligt den eftersökte var avgörande för att bevisa dennes oskuld, skulle förstöras. Den eftersökte hade, genom sitt ombud, i den utfärdande medlemsstaten gjort gällande att blodproven skulle behållas för att kunna användas som i bevisning i rättegången mot honom. Det råder ingen verklig tvekan om att beslutet var felaktigt och stred mot den eftersöktes mänskliga rättigheter. Det finns inget annat materiellt bevismaterial som kan styrka hans oskuld. Enligt min uppfattning råder det här knappast något tvivel om att de verkställande rättsliga myndigheterna bör vägra att verkställa arresteringsordern. Enligt det andra exemplet är omständigheterna desamma, men det påstådda brottet mot artikel 6 var att den eftersökte inte genom delgivning hade underrättats om att brottmål skulle komma att inledas mot honom. En sådan överträdelse kan avhjälpas och det är därför klart att den inte utgör en grund för att vägra att verkställa arresteringsordern.

91. Någon kanske anmärker att de flesta exempel på påstådda överträdelser inte kommer att vara lika entydiga som dessa två exempel. Det är riktigt. Jag kommer dock inte att gå in på denna fråga närmare i detta hänseende, eftersom det är sannolikt att de nationella domstolarna kommer att avgöra de bakomliggande frågeställningarna från fall till fall. Det är inte möjligt att slå fast några bestämda regler.

92. För att ge ett fullständigt svar på tolkningsfrågan är det nödvändigt att ta upp artikel 5 i konventionen och artikel 6 i stadgan. I detta avseende tycker jag att det är svårt att se att en överträdelse före den eftersöktes överlämnande till den utfärdande medlemsstaten *inte* skulle kunna avhjälpas. Den möjligheten kan inte avskrivas helt och hållet, åtminstone inte som en teoretisk möjlighet, även om domstolen inte har ombetts uttala sig i denna fråga. Generellt sett verkar samma principer vara tillämpliga här som när det gäller artikel 6 i konventionen.

93. I förevarande mål ankommer det på den nationella domstolen att tillämpa de ovanstående principerna för att avgöra om de brott mot de grundläggande rättigheter som Radu har gjort gällande räcker som grund för att vägra verkställa de europeiska arresteringsorder som är föremål för prövning i målet vid den nationella domstolen.

57 — Se, bland annat, Europadomstolens dom av den 23 april 1998 i målet Bernard mot Frankrike (*Recueil des arrêts et décisions* 1998-II), § 37.

94. Radus ombud antydde vid den muntliga förhandlingen att vissa processrättsliga frågor i samband med utfärdandet av en europeisk arresteringsorder eventuellt var omtvistade i målet vid den nationella domstolen. För fullständighetens skull vill jag göra följande anmärkningar i detta sammanhang.

95. För det första är det inte bara när det är fråga om allvarliga brott mot mänskliga rättigheter eller någon av de tvingande eller fakultativa grunderna för att vägra verkställighet av en europeisk arresteringsorder i artikel 3 respektive artikel 4 i rambeslutet som en verkställande rättslig myndighet kan vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder. Det är också möjligt vid brott mot grundläggande processuella krav i samband med arresteringsorderns utfärdande. Om det, exempelvis, vore klarlagt att den europeiska arresteringsordern inte innehöll en korrekt uppgift om en nationell arresteringsorder i enlighet med artikel 8.1 c i rambeslutet (exempelvis om den nationella arresteringsordern på processuella grunder var ogiltig enligt den utfärdande medlemsstatens lagstiftning) bör den europeiska arresteringsordern enligt min mening inte verkställas. De processuella rättigheter som tillkommer eftersökta i enlighet med artiklarna 11–23 i rambeslutet ger stort utrymme för att framställa invändningar av detta slag innan en europeisk arresteringsorder utfärdas.

96. För det andra är inte någon harmonisering eller tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning avsedd med rambeslutet när det gäller grunderna för eller förfarandet som leder till att en person som är misstänkt eller dömd för ett brott delges en arresteringsorder. Principen om ömsesidigt förtroende i rambeslutet innebär med nödvändighet att var och en av medlemsstaterna erkänner den straffrättsliga lagstiftningen i de övriga medlemsstaterna. [58]

97. Mot bakgrund av det föregående ska fråga 4 besvaras så, att den behöriga rättsliga myndigheten i den stat som verkställer en europeisk arresteringsorder kan avslå en framställning om överlämnande, utan att åsidosätta skyldigheterna enligt grundfördragen och övriga gemenskapsrättsliga bestämmelser, då det är styrkt att den eftersöktes mänskliga rättigheter har överträtts eller kommer att överträdas som en del av eller till följd av förfarandet om överlämnande. Myndigheten i fråga kan dock endast vara behörig att avslå en framställning i undantagsfall. I mål som rör artiklarna 5 och 6 i konventionen och/eller artiklarna 6, 47 eller 48 i stadgan ska överträdelsen vara av sådan art att den på ett grundläggande sätt förtar rättegången dess rättvisa. Den person som gör gällande en överträdelse ska övertyga beslutsfattaren om att invändningarna är sakligt välgrundade. Tidigare överträdelser som kan avhjälpas kan inte utgöra grund för en sådan invändning.

Fråga 5

98. Den nationella domstolen har ställt fråga 5 för att få klarhet i om en verkställande medlemsstat får vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder på grund av att den utfärdande medlemsstaten inte har införlivat rambeslutet eller har gjort det på ett felaktigt sätt.

99. I detta hänseende är det domstolens fasta praxis att en medlemsstat inte kan vägra att ge verkan åt unionsrätten genom att stödja sig på en annan medlemsstats påstådda underlåtelse att genomföra samma eller liknande skyldigheter. [59]

100. Detta antyder att frågan ska besvaras nekande.

58 — Se dom av den 11 februari 2003 i de förenade målen C-187/01 och C-385/01, Gözütok och Brügge (REG 2003, s. I-1345), punkterna 32 och 33.

59 — Se, bland annat, dom av den 25 september 1979 i mål 232/78, kommissionen mot Frankrike (REG 1979, s. 2729; svensk specialutgåva, volym 4, s. 505), punkt 9.

101. Bör denna åsikt modifieras mot bakgrund av vilken vikt den nationella domstolen har lagt vid frågan om reciprocitet? Denna fråga verkar vara omtvistad i målet vid den nationella domstolen, [60] såtillvida att det på Radus vägnar har gjorts gällande att rambeslutet inte har getts vederbörlig verkan i tysk rätt.

102. Det är riktigt att den tyska författningsdomstolen år 2005 kom fram till att den nationella lag varigenom rambeslutet införlivades med tysk rätt stod i strid med konstitutionen och därför saknade verkan. [61] Jag har dock klart förstått, vilket bekräftades av Förbundsrepubliken Tyskland vid den muntliga förhandlingen, att den lagändring som gjordes år 2006 har korrigerat situationen.

103. Jag vill bara göra ett tillägg. Vid den muntliga förhandlingen framförde ombudet för Förbundsrepubliken Tyskland ett exempel med en stulen gås. Om en medlemsstat ombads verkställa en europeisk arresteringsorder avseende stöld av en gås och den utfärdande medlemsstaten hade utdömt sex års fängelse för brottet, menade ombudet att den verkställande medlemsstaten säkerligen skulle vägra att verkställa ordern. Ombudet menade att en sådan vägran motiverades av proportionalitetsprincipen och hänvisade domstolen till artikel 49.3 i stadgan som anger att ”straffets stränghet bör inte vara oproportionerligt i förhållande till lagöverträdelsen”. Förevarande domstol har ännu inte haft anledning att pröva tolkningen av nämnda artikel. Inom ramen för konventionen har Europadomstolen funnit att även om frågan om lämplig straffutmätning faller utanför konventionen skulle ett straff som är ”grovt oproportionerligt” kunna utgöra förnedrande behandling enligt artikel 3, men att testet endast kommer att vara uppfyllt i ”sällsynta och unika situationer”. [62] Det skulle därför vara intressant att spekulera om tolkningen av artikel 49.3 i stadgan mot bakgrund av Europadomstolens tolkning av artikel 3 i konventionen. Jag avser emellertid inte att undersöka den frågan i förevarande mål. Även om man skulle anta att ett sådant betraktelsesätt hos de verkställande tyska rättsliga myndigheterna *skulle* innebära att den medlemsstaten inte hade gett verkan åt sina skyldigheter enligt rambeslutet skulle det inte, inom ramen för fråga 5, motivera att den verkställande medlemsstaten vägrade att ge verkan åt en europeisk arresteringsorder som har utfärdats i Tyskland.

104. Av dessa skäl bör fråga 5 besvaras så, att den behöriga myndigheten i den stat som verkställer en europeisk arresteringsorder inte kan avslå en framställning om överlämnande på grund av att den utfärdande medlemsstaten inte har införlivat fördraget eller har gjort det på ett felaktigt sätt utan att bryta mot skyldigheterna som godkänts enligt grundfördragen och övriga unionsbestämmelser.

Fråga 6

105. Den nationella domstolen har ställt denna fråga för att få klarhet i om vissa bestämmelser i nationell rätt är förenliga med konventionen och stadgan och om rambeslutet genom bestämmelserna på ett riktigt sätt har införlivats med nationell rätt.

106. Det är fast rättspraxis att det inte ankommer på domstolen att inom ramen för förfarandet enligt 267 FEUF uttala sig om nationella bestämmelsers förenlighet med unionsrätten. [63] Domstolen är emellertid behörig att tillhandahålla den nationella domstolen de uppgifter som denna kan behöva för att pröva huruvida nationell rätt är förenlig med unionsrätten. De uppgifter som den nationella domstolen har tillhandahållit i beslutet om hänskjutande räcker dock inte för att domstolen ska kunna göra detta i förevarande mål. [64]

60 — Se punkterna 19 och 23 ovan.

61 — Se punkt 19 och fotnot 5 ovan.

62 — Se målet Vinter m.fl. mot Förenade kungariket, ansökningarna nr 66069/09, nr 130/10 och nr 3096/10, § 89.

63 — Se, bland annat, dom av den 27 januari 2011 i mål C-489/09, Vandoorne (REU 2011, s. I-225), punkt 25 och där angiven rättspraxis.

64 — Kommissionen har i sitt yttrande anmärkt att det i 2011 års rapport har angetts att Rumänien på ett riktigt sätt har införlivat de bestämmelser i rambeslutet som är relevanta i detta mål med sin lagstiftning. Ett sådant uttalande kan av uppenbara skäl självfallet endast ha betydelse som vägledning.

107. Fråga 6 kan därför inte tas upp till sakprövning.

Förslag till avgörande

108. Mot bakgrund av det ovan anförda föreslår jag att domstolen besvarar de tolkningsfrågor som ställts av Curtea de Apel Constanța på följande sätt:

1) Bestämmelserna i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, inbegripet artiklarna 6, 48 och 52, utgör en del av unionens primärrätt. Grundläggande rättigheter, såsom de garanteras i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, bland annat de rättigheter som anges i artiklarna 5.1, 5.3, 5.4, 6.2 och 6.3, ingår i unionsrätten som allmänna principer.

2) Det frihetsberövande och tvångsöverlämnande av en eftersökt person som följer enligt en europeisk arresteringsorder utgör ett intrång i den eftersöktes rätt till frihet inom ramen för artikel 5 i konventionen och artikel 6 i stadgan. I normala fall motiveras ett sådant intrång av att det är ”nödvändigt i ett demokratiskt samhälle” enligt artikel 5.1 f i konventionen. Frihetsberövande enligt sistnämnda bestämmelse får dock inte vara godtyckligt. För att inte anses som godtyckligt ska frihetsberövande enligt artikel 5.1 f genomföras i god tro och stå i nära samband med den grund som den verkställande rättsliga myndigheten har åberopat. Platsen och villkoren för frihetsberövandet ska vara lämpliga, och frihetsberövandet ska inte fortgå under längre tid än som är skäligen nödvändigt mot bakgrund av det syfte som eftersträvas. Artikel 6 i stadgan ska tolkas på samma sätt som artikel 5.1 i konventionen.

3) Den behöriga rättsliga myndigheten i den stat som verkställer en europeisk arresteringsorder kan avslå en framställning om överlämnande, utan att åsidosätta skyldigheterna enligt grundfördragen och övriga unionsrättsliga bestämmelser, när det är styrkt att den eftersöktes mänskliga rättigheter har överträtts eller kommer att överträdas som en del av eller till följd av förfarandet om överlämnande. Myndigheten i fråga kan dock endast vara behörig att avslå en framställning i undantagsfall. I mål som rör artiklarna 5 och 6 i konventionen och/eller artiklarna 6, 47 eller 48 i stadgan ska överträdelsen vara av sådan art att den på ett grundläggande sätt förtar rättegången dess rättvisa. Den person som gör gällande en överträdelse ska övertyga beslutsfattaren om att invändningarna är sakligt välgrundade. Tidigare överträdelser som kan avhjälpas kan inte utgöra grund för en sådan invändning.

4) Den behöriga rättsliga myndigheten i den stat som verkställer en europeisk arresteringsorder kan inte avslå en framställning om överlämnande på grund av att den utfärdande medlemsstaten inte har införlivat rambeslutet eller har gjort det på ett felaktigt sätt utan att åsidosätta sina skyldigheter enligt grundfördragen och övriga unionsbestämmelser.